

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасних умовах господарювання перед сільськогосподарськими підприємствами постає проблема забезпечення разом із платоспроможністю і дохідності, ефективного кругообігу фінансових ресурсів, якому притаманні специфічні для галузі особливості управління фінансовими ресурсами. Аграрні підприємства при формуванні і використанні фінансових ресурсів повинні виконувати різні завдання з огляду на протиріччя між платоспроможністю і дохідністю: з одного боку, збільшувати обсяг фінансових ресурсів для забезпечення постійної платоспроможності підприємства, а з іншого боку забезпечувати ефективність виробництва продукції і її конкурентоздатність шляхом їх раціонального використання. Таким чином, від ефективності управління фінансовими ресурсами залежить фінансовий стан підприємства і його положення в ринковому середовищі.

Питання фінансових відносин, фінансових ресурсів взагалі і фінансових ресурсів підприємства зокрема, досліджувалися в працях багатьох провідних вчених економістів. Проте, розгляд фінансових ресурсів підприємства як активу, за допомогою якого можливе погашення зобов'язань, що виникли створило б умови для оперативного управління фінансовими ресурсами підприємств.

Для побудови ефективної системи управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств важливо точно визначити цілі і завдання цієї системи.

До критеріїв формування цілей віднесемо максимум рентабельності власного капіталу та максимум ліквідного резерву.

Реалізація вище перелічених цілей дасть можливість сільськогосподарським підприємствам сформувати єдину систему цільових показників рентабельності і платоспроможності і в рамках цієї системи та побудувати систему орієнтованих на рентабельність і платоспроможність економічних оціночних показників.

Узагальнити групи цілей управління рентабельністю і платоспроможністю показує, що більшість цільових показників побудовано на основі складу і структури капіталу. Тому доцільно об'єднуючи схему управління фінансовими ресурсами побудувати на основі груп цілей управління складом і структурою капіталу.

Схему взаємозв'язку груп цілей управління фінансовими ресурсами підприємства з критеріями пропонуємо на рис. 1.

Узагальнюючи групи цілей управління фінансовими ресурсами підприємств приходимо до висновку, що схематичний взаємозв'язок є неповним без цільових показників і показників оцінки кожного із критеріїв цілей.

Цілі управління фінансовими ресурсами обумовлюють такі завдання:

1. у короткостроковому періоді:

- а) необхідність забезпечення загальної ліквідності, тобто таке управління грошовими потоками і поточними зобов'язаннями, яке забезпечило б платоспроможність в будь-який момент часу;
- б) забезпечення економного використання фінансових ресурсів шляхом організації постійного контролю за витратами виробництва і обсягами продажу з метою забезпечення прибутковості підприємства.

2. в довготерміновій перспективі:

- ✓ досягнення оптимальної структури капіталу як гарантії довготермінової платоспроможності підприємства і рентабельності його капіталу.

В основу фінансової діагностики повинен бути покладений постійний контроль за складом і структурою капіталу як за пріоритетним напрямом фінансової стабільності підприємства.

Взаємозв'язок фінансових показників, зумовлений співвідношенням між статтями балансу, визначає те, що зміна одного із показників тягне за собою зміну інших, що дозволяє шляхом перерозподілу засобів підприємства і джерел їх формування досягати поліпшення фінансового стану підприємства. Це дозволяє фінансову діагностику складу і структури капіталу проводити в єдиному технологічному процесі, який концептуально може включати наступні етапи:

1. підготовка необхідної для діагностики інформації: нормативи, планові завдання і фінансова звітність. На основі підготовлених даних визначаються величини цільових і оціночних показників;

2. проводиться відбір елементів балансу або показників, які в більшому ступені не відповідають нормативним співвідношенням і пороговим значенням;

3. визначаються фактори, які впливають на перший із обраних і розташованих в пріоритетному порядку показників і визначається допустимість зміни величин впливових факторів (із використанням кореляційно-регресійного аналізу як методу дослідження взаємозв'язку фінансових показників);

4. здійснюється розрахунок абсолютної величини обраного фактору для даного показника, при якому значення даного показника досягне порогової величини;

5. у відповідності з отриманою розрахунковою величиною фактору впливу здійснюється перерахунок

решти показників, в алгоритм розрахунку яких цей фактор входить.

6. на основі розрахунку робиться висновок про досягнутий рівень оптимізації складу і структури капіталу і формується подальша стратегія дій.

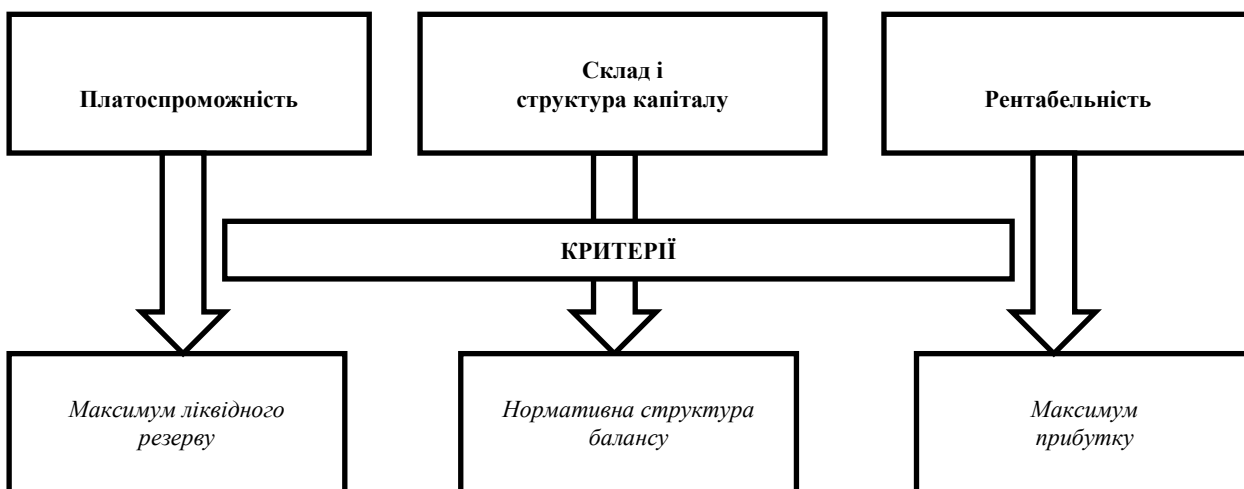

Рис. 1 Взаємозв'язок груп цілей управління фінансовими ресурсами підприємства з критеріями

В основу методів діагностики і управління платоспроможністю покладена схема оперативної роботи з актуальною ліквідністю, валовим і чистим грошовим потоком, досягнення синхронності позитивного і негативного валового грошового потоків.

Процес управління грошовими потоками підприємства доцільно здійснювати через:

- забезпечення повного і достовірного обліку грошових потоків підприємства і формування необхідної звітності;
- аналіз грошових потоків підприємства в попередньому періоді;
- планування грошових потоків підприємства у розрізі різних їх значень;
- забезпечення ефективного контролю грошових потоків підприємства.

Сучасний фінансовий стан підприємства та його роль у ринковому середовищі в конкурентних умовах залежить від ефективного управління його фінансовими ресурсами. Керуючись науково обґрунтованою організацією процесу управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання, його вдосконалення є нагальним, та як виступає одним із пріоритетних факторів покращення ефективності фінансової діяльності підприємств.

Тому, управління фінансовими ресурсами на основі груп цілей управління та завдань із чітко виокремленими критеріями забезпечить високий рівень прийняття оптимальних управлінських рішень.

Таким чином, управління фінансовими ресурсами повинно ґрунтуватися на розробленій довготерміновій фінансовій політиці, в якій розставлені цілі і пріоритети для кожного рівня управління і етапу розвитку сільськогосподарського виробництва. Запропонована система діагностики і оптимізації методів управління фінансових ресурсів дозволить суб'єктам господарювання зміцнити фінансовий стан і своє положення в ринковому середовищі.